

[Formanden.]

indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om udskrivning af amtskommunal grundskyld for skatteåret 1978.

(Lovforslag nr. L 157. Fremsat 13/4 77).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Tove Frederiksen (S):

Vurderingen af fast ejendom finder sted hvert fjerde år, og den vurdering, der står lige for, benævnes den 16. alm. vurdering. Grundlaget fastsættes på baggrund af de faktiske salgspri- ser for fast ejendom umiddelbart forud for vurderingen.

For amtskommunernes vedkommende er beskattningen af grundværdien hidtil fastsat til 20 promille af den seneste vurdering. Hvis de 20 promille bibeholdes, efter den 16. alm. vurdering er trådt i kraft, vil det betyde, at både lejere og ejere af fast ejendom kommer til at betale mere i grundskatter: ejerne direkte og lejerne indirekte gennem huslejestigninger.

For at dæmpe disse udgifter, for at styrke indkomst- og prisstigningspolitikken og for at være i overensstemmelse med de aftaler, der er indgået mellem en række partier, foreslår den socialdemokratiske gruppe med indenrigsministeren, at grundskylden til amtskommunerne fastsættes til 13 promille.

Endvidere foreslås det for at dæmpe det provenu af grundskylden, der i den givne situation ville svare til en stigning på 30 pct., at en del af provenuet afregnes til statskassen, nemlig et beløb svarende til 2 promille af de afgiftspligtige grundværdier for landbrugsejendomme, bortset fra det der svarer til almindelige parcelhuse, nemlig stuehuse og haver.

Der vil til statskassen indgå et anslået beløb på 65 mill. kr. Dette beløb agtes anvendt til fremme af erhvervsøkonomiske foranstaltninger inden for landbruget, og bestemmelser herom fastsættes senere ved lov.

Hermed skal jeg anbefale lovforslaget til velvillig behandling.

Tang Sørensen (FP):

Vi har i fremskridtspartiet meget, meget stor forståelse for, at man skal lette erhvervslivets

omkostninger. Men som vi tidligere har påpeget, skal det ikke ske gennem ensidige lettelser.

Vi ser dette lovforslag fra indenrigsministeren som en meget naturlig udvikling, dette, at man nu ønsker at nedsætte den amtskommunale grundskyld fra 20 promille til 13 promille. Det er klart, at når vi nu får en ny 16. alm. vurdering, hvor man opskruer grundværdierne med 100 pct., bliver man også nødt til at nedsætte de amtskommunale grundskatter væsentligt. Vi havde dog helst set, at man havde nedsat dem så meget, at provenuet havde indbragt det samme, som det indbringer i dag, nemlig 1,5 mia kr.

En af årsagerne til, at det er nødvendigt at nedsætte den amtskommunale grundskyld, er, at f. eks. landbruget i dag kæmper med et alvorligt omkostningsniveau, som er ganske uacceptabelt. Vi finder, det er på tide, at man forsøger at lette landbrugets problemer. Det, man foreslår her, er én af måderne at gøre det på, og vi vil se positivt på den foreslåede ændring.

Aksel Pedersen (V):

Det lovforslag, der nu er til behandling, er et led i augustforliget eller måske snarere i det forlig, der var under udarbejdelse den nat i januar, da statsministeren besluttede at udskrive valg og at give venstre skylden for det. Det er senere tiltrådt af de partier, der deltog i augustforliget, inklusive de konservative, men som sagt ikke af venstre, der har måttet tage afstand fra en stor del af indholdet i forliget af 28. februar.

13 promille grundskyld, som forslaget indeholder, kan jo forekomme som en kraftig nedsættelse af de nuværende 20 promille. Når vi fra venstres side ikke kan gå ind for denne sats, hænger det sammen med, at vurderingsstigningerne forventes at blive meget forskellige fra amtskommune og til amtskommune. Der kan godt være amter, hvor den foreslåede promille er rimelig, ja, måske endda enkelte amter, hvor den kan betyde en nedsættelse af grundskylden. Men i de fleste amter vil der blive endda særdeles store stigninger. Jeg kan nævne, at jeg kender et enkelt sted, hvor en prøvevurdering har sat en ejendom op med 300 pct. Der vil blive tale om endda en ret så voldsom stigning af grundskylden i forhold til den oprindelige. De kraftige ejendomsstigninger, der kan komme, vil altså bevirke en meget stor uretfærdighed.

Dertil kommer så – og det er måske det

[Aksel Pedersen.]

mest alvorlige – at 16. alm. vurdering jo skal gælde i fire år, men at beslutningen om de 13 promille kun er en midlertidig bestemmelse, der skal gælde fra den 1. januar 1978 og i et år, hvorefter promillen i de følgende tre år efter regeringens opfattelse bør vende tilbage til de 20; andet har vi i det mindste ikke kunnet se af lovforslaget.

Man kan undre sig over, at augustforligspartierne uden videre kan acceptere det. Jeg kan ikke lade være med at citere fra den konservative valgannonce, som hyppigst optrådte i dagblade og distriktsblade under valgkampen, og hvis overskrift lød:

»Folketinget må fjerne virkningen af den 16. alm. vurdering.«

Og hvori der i teksten stod:

»Det konservative folkeparti har kæmpet hårdt i forligsforhandlingerne for, at de stigende vurderinger ikke skal trække tæppet væk under nogen, hverken ejere eller lejere eller virksomheder. Vi satte det som en betingelse, at skatten ikke stiger, selv om vurderingen bliver skyhøj.«

Der skulle altså egentlig rettelig have stået, at det konservative folkeparti satte som en betingelse, at skatterne ikke stiger i nogle amter i 1978, hvorefter de kan stige voldsomt, nemlig til de nuværende 20 promille. Det havde været en mere korrekt valgannonce at køre med.

Jeg har nok set, at lovforslaget så også går ud på, at produktionsjord skal lempes med 2 af de 13 promille, som skal gå tilbage til landbruget. Det kunne være fristende at spørge, om det er noget, som er sket i overensstemmelse med EF – der kan godt blive nogle problemer dér – og det er også fristende at spørge, om det ikke bliver til dels de samme mennesker, der nu skal betale tilskud til sig selv igen.

På den anden side må det naturligvis erkendes, at 13 promille under alle omstændigheder er mindre end 20 promille, også i amterne med de store vurderingsstigninger, og venstre må, i betragtning af at der på forhånd er sikret et flertal for forslaget, under udvalgsarbejdet selvfølgelig overveje sin stilling og prøve at gøre lovforslaget så rimeligt og retfærdigt som muligt.

Grove (KF):

Dette lovforslag om nedsættelse af udskrivningspromillen til amtet fra 20 til 13 promille af den 16. alm. vurdering er et led i den politi-

ske aftale, der blev indgået i februar måned. Der skal altså kun opkræves 13 promille, og det vil medføre en næsten uændret ejendomsbeskatning både for parcelhuse og stuehuse til landbrugsejendomme. Den vil gennemsnitlig næsten være uændret – der kan være enkelte steder, hvor den bliver højere, men der vil også være andre steder, hvor den kan blive lavere. Så må vi sige til de områder, der får en lidt højere beskatning denne gang, at de nok gennemsnitlig må være sluppet billigere i de foregående fire år, altså at ejendomsvurderingen måske har været lovlig lav, således at det, der her foreslås, nok i den sidste ende er nogenlunde retfærdigt.

Fra konservativ side havde vi gerne set, at der var blevet givet den enkelte amtskommune mulighed for selv at fastsætte grundskyldpromillen inden for et område fra 10 til 13. Så kunne det enkelte amtsråd, alt efter om den 16. alm. vurdering var særlig høj eller særlig lav, alligevel fastholde uændret ejendomsbeskatning, men det var ikke muligt at få det igennem.

Også for beskatningen af landbrugsjord vil promillen på papiret være 13, men heraf vil de 2 blive tilbagebetalt til landbrugsområdet og skal bruges til at erstatte produktionsafgifter. Der skal ikke være tvivl om, at vi gerne fortsat vil arbejde på at afskaffe beskatning af produktionsjord, det være sig såvel landbrugsjord som anden produktionsjord. Det var heller ikke muligt at få med i dette forlig, men vi vender jo nok tilbage til problemerne, når vi kommer til 1978. Jeg tror, at tilbagebetalingen af de 2 promille kan være den første begyndelse til at afskaffe skat på produktionsjord, og det ville i hvert fald være en opmuntring og et håndslag til vort erhvervsliv.

Bollmann (CD):

Forslaget er som nævnt en del af februarforliget, og som følge heraf vil CD naturligvis støtte det.

Fastsættelsen af promillen til 13 er jo sket for at imødegå virkningerne på dette område af 16. alm. vurdering, således at grundskylden i kroner og øre ikke stiger væsentlig efter denne vurdering.

CD har i forhandlingerne både i januar før valget og i februar lagt megen vægt på, at når der skulle ske afdæmpning i priser og lønninger, måtte stigningen i grundskatterne også begrænses.

[Bollmann.]

Det lykkedes altså at holde stigningen på et niveau, som vi har kunnet acceptere, også i betragtning af at der nu sker en vis lempelse for landbrugets vedkommende. Men jeg skal dog ikke undlade at gøre opmærksom på, at CDs principielle holdning til grundskatterne, nemlig at disse bør afvikles over en længere eller kortere årrække, ikke er ændret. Vi har tidligere flere gange fremsat forslag herom, men vi har ikke fundet tilstrækkelig støtte. Men efter forligenes udløb i 1979 håber vi, at der kan samles et flertal for afvikling af disse skatter.

Alfred Andersen (SF):

Som det er sagt af flere ordførere er dette lovforslag jo forligspartiernes barn. Vi kan ikke stemme for det. For det første mener vi, at det strider mod det, man kalder kommunernes selvbestemmelsesret. Vi mener, kommunerne må afgøre, om de vil lægge deres beskatning på grundskyld eller på indkomster, eller hvor de vil lægge den. Nu siger man, at det ville være så forfærdeligt, at de jordværdistigninger, vi nu kommer ud for ved ejendomsvurderingerne, skal beskattes med en grundskyldpromille på 20, fordi det vil give kommunerne og amtet det dobbelte provenu. Jeg ved ikke, om man behøver at være så forskrækket over dette dobbelte provenu, når man tager i betragtning, hvad det er de får et provenu af. Det er nemlig af en jordværdistigning, som samfundet i virkeligheden ikke i øjeblikket har mulighed for at inddrage. Men når der på grund af den nuværende inflation sker nogle værdistigninger, som går i private lommer, hvad ville så være mere naturligt, end at man sagde: en del af denne værdistigning må da tilfalde samfundet? Det hele burde tilfalde samfundet. Jeg kan ikke forfærdes over, at en uændret grundskyldpromille ville give kommuner og amter den dobbelte indtægt, for som sagt ville jeg hellere have haft, at man havde inddraget hele den værdistigning, som 16. alm. vurdering betyder. Dette forslag vil medføre, at man fratager kommunerne muligheden for at bruge nogle skatteforøgelser, og det er med andre ord en videreførelse af det, vi har set igennem årene ude i kommunerne, nemlig at grundskyld og mange andre former for beskatning er blevet dårligere og dårligere for kommunerne og bedre og bedre for dem, som ejer værdierne, og altså har medført højere ind-

komstbeskatning. Jeg kan forstå, der er nogle partier, som ønsker, at man skal denne vej, men jeg troede faktisk ikke, at det store forligsparti socialdemokratiet mente, man skulle gå den vej. Jeg troede, socialdemokratiet gik ind for, at man skulle lette indkomstbeskatningen og skaffe indtægter via andre skatteformer som f. eks. grundskyld. Vi kan altså ikke stemme for dette lovforslag, fordi vi mener, det er vendt mod indkomstbeskatningen.

Knud Jespersen (DKP):

Lad mig sige med det samme, at det må bero på en sammenblanding af tingene, når den sidste ordfører siger, at de kommunale selvstændighedsmuligheder vil forsvinde, hvis man gennemfører dette lovforslag. Man har mulighed for også at føre en kommunevalgkamp, og det agter vi at gøre, på, at kommunerne fastsætter sin egen grundskyldpromille; denne ret er ikke ophævet. Hvis den er det, beder jeg i alt fald indenrigsministeren om at korrigere, for så har vi læst det forkert. Men da spørgsmålet er rejst, synes jeg det er rimeligt, at det tages op nu.

Lovforslaget er jo et resultat af de forligsforhandlinger, som vi ikke har hverken lod eller del i. Det er måske vores egen skyld, for vi har ikke været interesseret i at gå ind i sådanne forlig, og der er heller ingen, der har haft bud efter os. Det hænger nok sammen med, at man kender vores principielle opfattelse af, at man skal opsuge de værdistigninger, der finder sted i jord og fast ejendom. Det er ikke just det, forslaget gør, og derfor kan jeg lige så godt røbe med det samme – sikkert uden nogen større overraskelse for indenrigsministeren – at vi ikke vil medvirke til at gennemføre dette forslag.

Forslaget går i al korthed ud på, at man skal sænke grundskyldopkrævningen på en sådan måde, at der i stedet for 20 promille af den 15. alm. vurdering skal opkræves 13 promille af 16. alm. vurdering. Vi har prøvet at regne på, hvad det betyder for Danmarks landbrugsjord, hvor det jo har været sådan, at det, man betalte i grundstigning, kunne man trække fra. Hvis nu man regner med, at jordens værdi stiger – og det gør den – til ca. 13.500 kr. pr. ha, er der altså tale om en formindsket opkrævning på ca. 100 kr. pr. ha for landbrugets vedkommende. Hvis man overfører disse beskedne 100 kr., som nogle måske vil kalde det, og som man her giver afkald på, til godserne, og denne gang skal jeg ikke tage et af godserne på Lolland,

[Knud Jespersen.]

som man plejer at give 4 mill. kr., når man er i det gavmilde hjørne, men Frijsenborg ved Århus, som man ad den vej vil give ca. 1 mill. kr., og selv om der er inflation i vor tid, er 1 mill. kr. dog en slags penge.

Jeg forstår, at socialdemokratiet lider af den tvangstanke, at man kan ikke føre skattepolitik uden hensyntagen til de mest aggressive krav om overhovedet at slippe af med denne beskatning af arbejdsfrie indtægter.

Man vil også kunne lave et regnestykke, der viser, at de folk, man her vil tilgodese fra regeringens og forligsparternes side, er landbruget. I 1975 var der 2.751 millionærer i landbruget, der ikke svarede indkomstskat. Nu skal de altså bære en lavere grundstigningsbyrde, og den vil selvfølgelig blive båret af andre.

Jeg siger ikke, at der kun er én vej, nemlig at opkræve grundstigningsskyld; det har kommunisterne aldrig sagt. Vi har stillet en lang række forslag til indefrysning eller fastlåsning af værdistigningerne i jord og fast ejendom med det formål, at sådanne stigninger skal tilfalde det offentlige. Vi ved jo også – jeg har i spørgetiden stillet spørgsmål om det økonomiske råds beregninger herom – at det, der sker, er, at sådanne stigninger ikke alene kapitaliseres, men også belånes, og at det igen rammer hele samfundsøkonomien.

Det er altså et både demokratisk og socialt set elendigt forslag. Landbrugets og parcelhusenes værdistigninger, deres reelle kapitalgevinster, har vi beregnet til at være 35 mia kr. i 1976. Nu har man denne mærkelige skavank i Danmark, at man vil lære af de lande, hvor man kan lære noget dårligt, men ikke vil lære f. eks. af Holland, hvor det halve af jorden er i det offentliges eje, hvilket igen har betydning, at renten i Holland stort set er det halve af det, den er i Danmark.

Naturligvis kan vi ikke være med til at forringe den i forvejen forkerte politik, der føres over for sådanne værdistigninger, ved yderligere at begunstige ejere af fast ejendom, og vi synes også, det står i skarp modsætning til den måde, hvorpå man behandler lejere i etageejendomme.

Jeg kan altså sammenfatte vores opfattelse i, at vi går imod dette lovforslag.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Lovforslaget gælder skatteåret 1978, så det har en meget begrænset rækkevidde, men i anledning af nogle af de bemærkninger, der er

faldet fra de øvrige ordførere, vil jeg alligevel gerne rejse nogle principielle spørgsmål.

Den socialdemokratiske ordfører mente, at lejerne ville få gavn af, at den amtskommunale grundskat ikke blev sat så meget op. Jeg kan forberede ministeren på, at jeg gerne vil have at vide i udvalget, hvor vendepunktet er for, hvornår lejere i en lille lejlighed har gavn af, at grundskatterne ikke stiger så meget. Så vidt jeg forstår, ligger vendepunktet for en lille to værelses lejlighed på omkring 25.000 kr. i skattepligtig indtægt. Alle, der har over dette beløb i indtægt, har gavn af store grundskatter. Men det vil jeg gerne have oplyst til udvalget.

Jeg vil også gerne have at vide i anledning af de bemærkninger, der faldt fra såvel den konservative som CDs ordfører, hvor vendepunktet ligger for ejere af parcelhuse. Jeg har meget stærkt på fornemmelsen, at vendepunktet for ejere af parcelhuse ligger ved en indtægt på mellem 60.000 kr. og 85.000 kr.: alle, der tjener mere end 60.000–85.000 kr., vil have gavn af, at vi sætter grundskatterne op.

Endelig i anledning af de bemærkninger, der faldt fra venstres ordfører, vil jeg gerne have belyst i udvalget – jeg forventer ikke, at ministeren her på stående fod skal kunne belyse disse ting – om dette, at vi sætter grundskatterne meget lavt, ikke medfører, at Holland overtager endnu mere af den mest valutaskabende del af den danske landbrugsproduktion, nemlig den animalske.

Må jeg sige til SFs ordfører, at det er en fejltagelse at tro, at amtskommunerne i dag er frit stillet med hensyn til, hvor de vil sætte grundskattepromillen. Med de regler, der står i loven, er det sådan, at der gennem lov er truffet en afgørelse om, at der skal opkræves 20 promille. Det skal nemlig ske, når indkomstskatten når en vis højde, og det når den i alle danske amter.

Endelig vil jeg bede ministeren overveje – og det kan være, ministeren kan svare på det allerede i dag – om det ikke vil være en rimelig og god ting at give adgang til at lade den mulighed for indefrysning af grundskatterne, som eksisterer for pensionister, blive reel for alle pensionister og ikke blot, som den er i dag, en skueret for en del.

Så kan man spørge: ja men hvorfor i alverden går jeg ind for dette lovforslag, for det gør jeg? Dertil vil jeg svare, at jeg glæder mig over, at der herigennem ligesom er skabt begyndelsen til det, der kunne blive det, som vi

[Bernhard Baunsgaard.]

har kaldt arealafgiften, nemlig at man inddrager de 2 promille til at betale en del af de udgifter, der er forbundet med den animalske produktion, f. eks. dyrlægebehandling. Det vil være et incitament til, at dansk landbrug igen går over til at producere animalske produkter til gavn for hele det danske samfund, sådan at vores valutaforhold kan blive bedret gennem denne nye produktion.

Ib Christensen (DR):

Man tror jo knap sine egne øjne, når man læser i ministerens fremsættelsestale, at dette forslag er et led i den samlede økonomiske politik. Havde der stået, det var led i regeringens hovedløse økonomiske politik, havde der været mening i tingene, for hvad mening er der i med den ene hånd at gennemføre en beskæftigelsespolitik og med den anden hånd at gennemføre noget sådant, der både fremmer inflationen og arbejdsløsheden?

Det er jo en kendsgerning, at i det omfang man letter den offentlige byrde på jorden, stiger jordpriserne, og i det omfang vi får jordprisstigninger, har vi en inflationskilde rindende. Det er en kendsgerning, at i det omfang man lægger skattebyrden fra de arbejdsfri gevinster på jord over på indkomsterne, sættes der en omkostningskilde for erhvervslivet og for hele samfundet i gang.

Det er videre en kendsgerning, at når man gør det endnu mere profitabelt – og det er jo frugten af dette forslag – at anbringe pengene passivt i jord og fast ejendom end at anbringe dem i arbejdspladsskabende investeringer i erhvervslivet, så fremmer man arbejdsløsheden. Derfor gad jeg vide, hvordan den samlede økonomiske politik ser ud; der er hverken hoved eller hale i den.

Nu vel, til lovforslaget. Dette her er jo et overbudsforslag. Venstreregeringen i 1974 for frem med et forslag, der var så moderat, at man kun gik ned til 15 promille. Her går man minstanten ned til 13 promille. Dengang vendte både socialdemokratiet, fremskridtspartiet, de radikale og kristeligt folkeparti sig imod dette forslag, men nu har piben åbenbart fået en anden lyd.

Hvad er så årsagen til det? Det er fejlagtigt blevet sagt, at man, hver gang man har en offentlig vurdering, skal lave nogle justeringer af promilleloftet. Det skete ikke i 1973, hvorfor skal det så ske nu?

Det reelle er jo, at man under dække af, at dette er et led i den såkaldte samlede økonomiske politik, foretager en skatteomlægning. Jeg vil gerne spørge ministeren, om han er bekendt med Amtsrådsforeningens holdning til denne sag. Om han har observeret, at Københavns amtsborgmester har sagt, at det betyder en stigning i den amtskommunale indkomstskat med 1 pct., at man for Fyns amt har beregnet det til noget lignende, at det, der reelt sker, altså ikke er en omkostningsdæmpning, men at man lægger skatten om fra de samfundsskabte værdier på jord over på folks arbejdsudbytte.

At det kan stemme overens med socialdemokratiets og de radikales politik kan man nok undre sig over, men også over, at det stemmer overens med fremskridtspartiets politik; det er en stor alliance, der åbenbart her er under oprejling.

Jeg kunne godt lide at vide, og det savner man oplysninger om, hvad dette får til følge rent konkret for amtskommunernes skat på indkomster. Det, vi ved, er i hvert fald, at det medvirker til højere ejendomspriser, og at det yderligere vil belaste generationsskiftet.

Venstres ordfører har været inde på, om dette er i strid med EF-reglerne, og det vil jeg også gerne gøre til mit spørgsmål. I hvilket omfang er det i overensstemmelse med EF-reglerne, at man laver dette camouflerede nationale landbrugstilskud, som det jo faktisk er? Er det i overensstemmelse med EF-reglerne, som Danmark pukker så meget på at de andre overtræder? Det drejer sig om de 2 promille, som man vil lede over til produktionsstøtte til landbruget.

Må jeg lige tage fat i vrøvlbegrebet produktionsjord. Kan man nævne nogen virksomhed i Danmark inden for industri, håndværk eller liberale erhverv, der svæver frit i luften? Det kan man mig bekendt ikke, og derfor synes jeg, man én gang for alle skulle jorde dette begreb produktionsjord; det er simpelt hen vrøvl. Det har intet med virkeligheden at gøre. Vi har brug for jord til et hvilket som helst erhvervmæssigt formål, hvad enten man skal dyrke den eller bruger beliggenhedsværdierne til handelsvirksomhed eller produktionsvirksomhed inden for håndværk, industri eller hvad det er.

Så siger fremskridtspartiets talsmand, at denne vurdering opskruer grundværdierne. Ja, det svarer jo til, at en læge, hvis han er utilfreds med termometrets temperatur, smadrer termometret. Det, der sker, er, at man registre-

[Ib Christensen.]

rer de faktiske handelspriser og de faktiske værdistigninger, og spørgsmålet er så, hvem der skal have disse samfundsskabte værdistigninger. Skal det samfund, der har skabt dem, have dem, eller skal de tilfalde enkeltpersoner, skal de tilfalde lånekapitalen eller jordejerne? Det er dér, vandene deles, og desværre altså endnu en gang på en sådan måde, at partier, der burde stå på den anden side, står på den gale side, på den reaktionære side.

Vi afslører nok ikke nogen hemmelighed ved at konstatere, at vi vil stemme imod dette lovforslag, men jeg kunne godt tænke mig at stille ministeren endnu et spørgsmål: hvad mener regeringen med begrebet »en rimelig beskatning af egentlige kapitalgevinster«, som er indeholdt i augustforliget? Hvornår kommer dette forslag, og hvad indeholder det? Er det nærmest beslægtet med centrum-demokraternes hedeste ønsker, eller har det et mere reelt indhold?

Nu har jeg stillet ministeren nogle spørgsmål, og jeg håber, han får lejlighed til at svare på dem. Det er værdifuldt, at vi får disse ting frem i lyset, således at der ikke sker noget dulgt her, og at man ikke så at sige læser dette lovforslag igennem uden at overskue, hvilke konsekvenser af fatal art det har. Jeg håber, det er sidste gang, at regeringen kommer med et forslag i denne retning.

Tyroll (VS):

Som andre ordførere har været inde på, har man tidligere behandlet forslag som det, vi har fremme her. For kun 1½ år siden den 19. juni 1975, var der en dramatisk afstemning i folketinget. Det drejede sig om fremskridtspartiets forslag om at sænke loftet for den amtskommunale grundskyld fra 20 til 15 promille, hvilket ville betyde en gevinst på 100 mill. kr. til jordbesiddere på andre skatteyderes bekostning.

Socialdemokratiet, de radikale og hele venstrefløjen gik skarpt imod, resten var for. Men fru Ritta Ahm fra de kristelige fik betænkeligheder ved at skulle støtte et så asocialt forslag, at hun undlod at stemme, og derved kom stemmerne til at stå lige, så forslaget bortfaldt.

Nu kommer forligspartierne med socialdemokratiet i spidsen og foreslår loftet sænket, ikke til 15 promille, men helt ned til 13 promille. På den baggrund er det værd at genkalde, hvad der blev sagt om en sådan politik i

1975, hvor ikke færre end 5 socialdemokrater, heraf et par ministre, havde ordet.

Hr. Karl Nielsen, den daværende socialdemokratiske ordfører sagde, jeg citerer (Folketingstidende 1974-75, 2. samling, sp. 6711):

»Altså er det en kendsgerning, såfremt forslaget vedtages ved tredje behandling, at de personlige skatter stiger med 400 mill. kr. ...

Konsekvensen af lovforslagets vedtagelse bliver endvidere, at de større jordbesiddere vil få foræret i tusindvis af kroner. Godsejere vil blive foræret flere hundrede tusinde kroner pr. år – jeg vil godt understrege flere hundrede tusinde kroner pr. år – som bl. a. skal betales af lønmodtagerne. Det er en ulighedspolitik, så det batter noget.

Om ikke andet, så har vi nu klart fået afsløret, at fremskridtspartiet er et ærkekonservativt parti. . . Må jeg herefter give fremskridtspartiet det gode råd, at det tager navneforandring til »godsejerpatriet«. Det vil være et betydelig bedre dækkende navn end det nuværende.«

Dernæst supplerede hr. Ove Hansen, jeg citerer fra sp. 7130:

»... det vil blive mindst 500 mill. kr., der nu skal overføres til gunst for dem, der har fast ejendom, og til mærkbar skade for dem, der ikke ejer fast ejendom.

I over 20 år har landbruget været fritaget for at svare grundskyld, ... Men det var meningen, at når vi kom i EF, skulle denne begunstigelse ... ophøre.

Nu, et par år efter at vi er kommet i EF, har man glemt alt det, og nu stiller man altså krav om en lettelse for denne skat, ... Det vil måske hjælpe de nuværende ejere, det skal erkendes, men jeg kan love for, at den begunstigelse, den lettelse, den fordel, de opnår, omgående bliver kapitaliseret: for fremtiden vil landbrugsejendomme blive solgt til højere priser ... «

Også indenrigsministeren havde ordet og var også inde på den side af sagen:

»... når vi endelig skal til at støtte landbruget, lad det så endelig ske ad fordøren og ikke ad bagdøren.« (sp. 6739).

Hr. Karl Nielsen tog endnu en gang ordet og sagde (sp. 7119):

»Hvis vi tager jordbesiddere med en grundværdi på 500.000 kr. – 1 mill. kr., vil de få ret væsentlige lettelser. Kommer vi op i godsejerklassen, så drejer det sig om flere hundrede tusinde kroner, vi forærer godsejerne ... Det

[Tyroll.]

er nu engang sådan, at det, vi letter for de store jordbesiddere, enten det er godsejere eller det er større gårdejere, det skal betales af andre og det bliver i størst mulig udstrækning lønmodtagerne, . . .«

Han sluttede med at sige (sp. 7134-35):

»Må jeg til fremskridtspartiet sige, at dette parti ved passende lejlighed udråber sig selv som et arbejderparti, et parti, der repræsenterer arbejderne i dette land. Jeg synes, I her har en glimrende lejlighed til nu at gå ud og fortælle arbejderne, at man forærer de store jordbesiddere i tusindvis af kroner, ja, i millionvis af kroner.«

Endelig sagde den fungerende udenrigsminister, hr. Per Hækkerup, i afslutningen af debatten (sp. 7139-41):

». . . det ville være i strid med sandheden, hvis man prøvede på at afdiskutere, at det betyder en ændret fordeling i samfundet, og at det betyder en ændret fordeling til fordel for dem, der er besiddere af fast ejendom, og til ugunst for dem, der ikke er besiddere af fast ejendom.

Det gælder indtægtsmæssigt, men hvad der er mere væsentligt efter min opfattelse, er, at det også kommer til at påvirke formuefordelingen, . . . vi ved allesammen, at det bliver kapitaliseret, . . .

. . . hvad er det, vi nu oplever til sidst, når denne afstemning finder sted? Det er en deling i denne sal, hvor vi i spidsen har fanebæreren, fremskridtspartiet, og sjoskende bagefter venstre, konservative, CD med en lille fane og så til sidst kristeligt folkeparti, nødtvunget slæbt med. Og så alle os andre på den anden side.«

Det kunne være spændende at høre, hvordan indenrigsministeren nu opfatter socialdemokratiets rolle, men jeg kan i hvert fald for venstresocialisternes vedkommende sige, at vi ikke skal glemme at stemme imod dette forslag.

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Jeg vil indledningsvis sige, at der er en væsensforskel på socialdemokratiet og partier, der her i tinget mener altid at repræsentere det rigtige og aldrig gå på akkord med noget som helst. I et forlig skal den ene give og den anden tage eller omvendt. Her er der tale om et forlig, og det drejer sig om 1978. Det er ikke noget, vi går med til med den store begejstring, men det er noget, vi har givet tilsagn om. Må

jeg endelig minde om, at de samlede grundskatter ikke vil blive mindre ved dette lovforslag, tværtimod bliver de højere.

Hr. Bollmann fra CD udtrykte ønske om, at der efterhånden kunne blive et flertal her i salen for, at grundskatter skulle afskaffes. Noget sådant kan han skyde en hvid pind efter; det er socialdemokratiet ikke på nogen måde parat til.

Må jeg sige til hr. Alfred Andersen, at kommunernes selvstyre ordnes ved lov, og det vil altså sige af folketinget. Hr. Knud Jespersen har ret i, at der ikke røres ved primærkommunerne, men at det drejer sig om amtskommunerne. I den forbindelse kan jeg oplyse, at amtskommunerne får ca. 500 mill. kr. mere ind i jordskatter, selv om vi nedsætter promillen til 13.

Til hr. Knud Jespersen, hr. Tyroll og hr. Alfred Andersen vil jeg sige, at jeg ikke kan lide den generalisering, at man bare taler om gods ejere, som om der kun var godsejere eller store landbrugsbesiddere i dette land. Landbruget har vel under 20 pct. af den samlede jordbeskatning, og hvis man holder sig for øje, at der er 80 pct. andre som betaler jordskatter, ligner det i hvert ingenting, at man bare taler om godsejere. Det er klart, at jo større grundtilliggende man har, jo større lettelse får man, men lad være med bare at køre frem med, at det udelukkende er de store godsejere; det tjener intet formål.

Hr. Bernhard Baunsgaard stillede en hel del forslag, og jeg var glad for, at hr. Bernhard Baunsgaard sluttede med at sige, at han gik ind for forslaget, men det havde jeg rigtignok også regnet med. Han spurgte bl. a., i hvilket omfang folkepensionisterne skulle fritages for ejendoms-skatter, eller disse skulle tinglyses på deres ejendomme. Dette og de øvrige spørgsmål vil jeg hellere vente med at besvare, til jeg får dem skriftligt, således at jeg kan svare korrekt.

Må jeg dernæst sige til hr. Ib Christensen, at jeg slet ikke kan bevæge mig i de intelligente højder, som hr. Ib Christensen bevæger sig i. Hr. Ib Christensen bruger udtrykkene »hovedløs«, »vrøvl«, »reaktionær« og den slags; jeg vil slet ikke bevæge mig på dette niveau, men sige til hr. Ib Christensen, når han taler så hånligt om vores afvisning af at nedsætte grundskyldpromillen fra 20 til 15, at det drejede sig om 15. almindelige vurdering og om en nedsættelse af grundskatterne med 400 mill. kr., medens der her trods nedsættelse af pro-

[Indenrigsministeren.]

millen er tale om at forhøje dem med 500 mill. kr. Der er dog en væsensforskel, som hr. Ib Christensen også måtte kunne opfatte.

Jeg tror ikke, at Amtsrådsforeningen som sådan optræder enigt i dette spørgsmål, dens stilling afhænger nok i høj grad af, hvorvidt der er en borgmester, der tilhører partiet venstre og venstre har et flertal, eller det er en socialdemokrat som f. eks. i Københavns amt; det medfører at man vurderer tingene forskelligt, og jeg tror ikke, man får en bestemt holdning derfra. Man kan heller ikke generelt sige, hvad beskatningsmulighederne bliver i de enkelte amtskommuner, det afhænger også af andre forhold.

Hr. Ib Christensen taler om EF-reglerne, men hr. Ib Christensen ved udmærket godt, at det er noget, der ligger i det lovforslag, landbrugsministeren kommer med, og det ville nok være mere rimeligt at stille det spørgsmål til vedkommende ressortminister, om det er i strid med de regler, der gælder for landbrugspolitik, at man giver tilskud til det kvægproducerende landbrug.

Tang Sørensen (FP):

Lad mig sige til hr. Ib Christensen, at 16. alm. vurdering opskruer jordværdierne med 100 pct. Disse fiktive papirpenge kan landmanden, eller hvem det nu er, der er jordbesidder, ikke gå ned og betale købmandsregningen med.

Endvidere vil jeg gøre hr. Tyroll opmærksom på, at fremskridtspartiet ikke er noget gods ejerparti, men et parti, der også ser på erhvervslivets vilkår, det erhvervsliv, som arbejderne – også hr. Tyroll – skal leve af.

Aksel Pedersen (V):

Jeg går op, fordi jeg faktisk for en gangs skyld føler trang til at sige tak til indenrigsministeren, der belærte den ærede taler fra kommunisterne om, at der i Danmark er andre end godsejere, der ejer jord.

Jeg føler også trang til at sige tak til hr. Bernhard Baunsgaard, der nu tydeligt og klart har sagt, at grundskatter vender den tunge ende nedad. Vi ved endda, at de største stigninger vil finde sted i Vestjylland hos de tørkeramte bønder, der i år næsten ingen indkomst har og derfor ingenting vil få at trække fra; de vil med fuld vægt komme til at mærke den stigning, der vil finde sted derovre.

Så vil jeg også gerne sige tak til hr. Ib Christensen, som definerede, hvad produktionsjord var, på en ganske god måde.

Knud Jespersen (DKP):

Jeg føler nu ikke særlig grund til at takke indenrigsministeren, for jeg har jo ikke givet udtryk for, at der kun var godsejere i Danmark. Jeg ved meget vel, at omkring 7 pct. af landets befolkning er beskæftiget i landbruget, og at der er mange mindre og mellemstore bønder. Det, jeg har gjort – og det er uigendriveligt – er, at jeg har fortalt, hvad det betød for godset Frijsenborg. Indenrigsministeren kan godt vælge at tale om Petersen og Hansen og Sørensen, men jeg fortalte altså, hvad det betød for godset Frijsenborg, hvor det betyder en foræring på 1 mill. kr., og så er det ikke nok at sige, at der er andet end godser i Danmark. Jeg har tidligere brugt disse eksempler med godserne, fordi de viser noget om, hvem det er, der tjener, når man går den vej.

Men det, jeg lagde hovedvægten på – og det vil jeg gerne yderligere resumere – er, at i det øjeblik, man trækker kapitalen til jorden, giver man også disse store muligheder ikke for at betale købmanden, nej, men for at belåne disse kapitalgevinster.

Så vil jeg endelig sige til indenrigsministeren, at det er da udmærket, indenrigsministeren erklærer, at socialdemokratiet ikke har spor kærlighed til dette. Nej, jeg kan også huske de taler, der blev holdt af indenrigsministeren og indenrigsministerens kollegaer, som blev rigtigt citeret her. Man var voldsomt imod, og man brugte meget stærke ord. Jeg anerkender blankt, det ikke er helt det samme, vi diskuterer, men det er parallelt dertil. Jeg synes nu, indenrigsministeren skulle erindre sig, at der i dag kan findes et flertal, der vil sætte ind mod disse kapitalværdistigninger og for at få arbejdsfrie indtægter beskattet. Det betyder ikke, at vi ikke kan finde en ordning for det arbejdende landbrug eller en ordning for dem, der bare har et lille hus. Det kan vi da godt, og vi er villige til at diskutere det. Vi er også villige til at diskutere, hvad man kan gøre for godserne, men det, der står fast, er, at godset Frijsenborg ved Århus får 1 mill. kr., hvis man følger indenrigsministeren og forligspartierne.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Først et par bemærkninger til venstres ord-

[Bernhard Baunsgaard.]

fører om, at grundskatterne vender den tunge ende nedad. Nu har jeg allerede antydnet, hvor det er, de begynder at tynde, nemlig hvis man har indtægter under 25.000 kr. skattepligtig og man er lejer i en almindelig 2 værelses lejlighed, for så vil det samlede skattetilsvær blive større også gennem den del, der ligger i forhøjelsen af lejen. Men så langt skal vi ned, og gud ske lov er det ikke nogen almindelig skattepligtig indtægt i Danmark.

Jeg tvivler da heller ikke om, at en gårdejer, hvis gård er på 150 tdr. l. og som har 25.000 kr. i samlede grundskatter, mærker det mere, end når et af vore store godser skal svare 400.000 kr. i grundskatter. Men man skal også se lidt på den samlede virkning: når amterne skal til at sætte indkomstskatterne op, kommer gårdejerne alligevel i klemme.

Må jeg så rette en fejltagelse fra fremskridtspartiets ordfører, der også kan blive retledt af sin egen gruppeformand, hr. Ove Jensen. 16. alm. vurdering skruer ikke nogen jordværdier op, den måler dem bare. Det svarer til, at man tror, man får mere feber ved at måle på et termometer, hvor høj feberen er.

Ib Christensen (DR):

Ministeren var lidt utilfreds med min sprogbrug, men lad os så diskutere indholdet. Er det ikke efter socialdemokratiets opfattelse en reaktionær politik at flytte skattebyrden væk fra de arbejdsfrie gevinster på jord over på folks arbejdsindkomster?

Ministeren kunne heller ikke lide, at jeg brugte ordet vrøvl eller vrøvleord, men så glæder jeg mig så meget mere over venstres ordfører, der gav sin tilslutning til min definition af, hvad produktionsjord er. Så kan venstre og retsforbundet jo altid diskutere, om det skal beskattes eller ikke beskattes. Men det var da altid et fremskridt, at man erkender, der findes anden produktionsjord end landbrugsjord.

Jeg har tilladt mig at betegne regeringens politik som hovedløs, provokeret af at ministeren i sin fremsættelsestale siger, at det er et led i den sammenhængende økonomiske politik. Nu vel, hvis regeringen ikke kan lide den betegnelse, dropper vi den, men så skylder ministeren at påpege, hvor sammenhængen er i en økonomisk politik, der stimulerer inflationen og tenderer i retning af større arbejdsløshed, sådan som denne skatteomlægning gør. Der er ingen sammenhæng.

Endelig vil jeg til sidst gerne spørge: hvad skal der ske efter 1979? Det har ministeren ikke svaret på. Andre ordførere har spurgt om det. Jeg skal undlade at spørge vedrørende de egentlige kapitalgevinster, for jeg går ud fra, at ministeren så vil henholde sig til skatte- og afgiftsministerens ressort.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om overførelse af de af Samfundet og Hjemmet for Vanføre drevne ortopædiske hospitaler og afdelinger til amtskommunerne m. fl.

(Lovforslag nr. L 92. Fremsat 17/3 77).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Jørgen Frederiksen (S):

Da mit partis ordfører i denne sag, hr. Marius Sørensen, ikke kan være til stede, skal jeg i hans sted gøre nogle bemærkninger til dette punkt på dagsordenen.

Dette lovforslag omhandler overførelse af de af Samfundet og Hjemmet for Vanføre drevne 6 ortopædiske afdelinger med tilhørende ambulatorier, placeret i tilknytning til amtskommunale sygehuse i Næstved, Odense, Sønderborg, Kolding, Holstebro og Ålborg, og Ortopædisk hospital i Århus til amtskommunal regie, og hospitalet i København til statsregie. Det vil sige, at der foreslås en overførelse fra særforborg til sygehusvæsen.

Som baggrund for dette konkrete forslag ligger et meget stort arbejde fra alle de berørte instanser gennem udvalgsarbejde og forhandlinger m. m. Det er værd at mærke sig, at lovforslaget, som det her foreligger, er udformet på baggrund af enighed imellem de berørte instanser. Mange vil vel føle, at det er noget trist, at en så seriøs og socialt bevidst institution som Samfundet og Hjemmet for Vanføre nu for sygehusområdets og det sociale områdes